

NÁVOD NA POUŽITIE ELEKTRICKEJ GITARY (BASGITARY)

Ďakujeme Vám za zakúpenie nástroja na Kytary.sk a prajeme mnoho krásnych zážitkov. Cieľom tohto návodu je vysvetliť, ako udržiavať Váš nástroj v dobrom stave a oboznámiť Vás so základnými návykmi starostlivosti a údržby nástroja. Nástroje delíme do kategórií:

- 1.1. Elektrické gitary (basgitary) s pevnou kobylkou
- 1.2. Elektrické gitary s jednozvratným tremolom
- 1.3. Elektrické gitary s dvohzvratným tremolom

Typ gitary

Gitary s plným telom a poloakustické gitary
Basgitary

Doporučený typ strún

.009/.042"; .010/.046"
.040/.100"; .045/.105" (.125")

Starostlivosť o gitaru

Pravidelné čistenie Vašej gitary je jedným z najdôležitejších spôsobov ako zachovať kvalitu a dlhú životnosť strún a Vášho nástroja. Po ukončení hry otrite nástroj a odstráňte akékoľvek opotenie. Pot obsahuje kyseliny, ktoré môžu spôsobiť koróziu strún a kovových častí gitary. Lesklý povrch gitary vyleštite špeciálnym prípravkom na hudobné nástroje a utierkou na hudobné nástroje alebo mäkkou bavlnenou handričkou. Na ošetrovanie strún použite niektorý z prípravkov na čistenie strún. Nástroj nevystavujte extrémnym teplotám a vlhkosti. V prostredí s extrémne nízkou či vysokou teplotou, alebo extrémne nízkou či vysokou vlhkosťou začne drevo napúčať, resp. zosychať. Môže tak prísť až k prasknutiu či inému poškodeniu, skrúteniu krku, vydutiu či deformácií tela atď. Odporúčaná teplota pre uskladnenie či použitie je od 15 do 30° Celsia. Odporúčaná vlhkosť vzduchu je 45 až 55%. V zime môžu byť vyhrievané miestnosti extrémne suchým prostredím nedosahujúcim úroveň vlhkosti ani 20%. To môže spôsobiť poškodenie drevených častí Vášho nástroja. Používajte preto zvlhčovač na zvýšenie vlhkosti na úroveň vyššiu než 40%. Pokiaľ používate zvlhčovač vzduchu, uistite sa, že prúd vlhkosti či pary sa priamo nedotýka samotného nástroja. Pokiaľ náhle prenesiete studenú gitaru zo zimy do tepla, vlhkosť skondenzuje na povrchu gitary, čím spôsobí koróziu kovových častí nástroja a strún, a deformáciu drevených častí. Preto pred náhlou zmenou teploty uložte nástroj do puzdra a vyberte ho až potom, ako sa gitara zohreje približne na teplotu, aká je v miestnosti. Vystavenie gitary príliš vysokým teplotám po dlhší časový úsek (napr. automobil na priamom slnku) môže spôsobiť nenávratné poškodenie nástroja (poškodenie plastových častí, dosky, odlepenie kobylky, skrútenie krku atď.). Gitarové pevné puzdrá sú veľmi efektívnym prostriedkom pre ochranu Vášho nástroja aj pred abnormálnou teplotou či vlhkosťou, avšak na dobu nepresahujúcu 24 hodín. Na dlhší čas je nutné umiestniť nástroj do zodpovedajúceho prostredia.

Struny

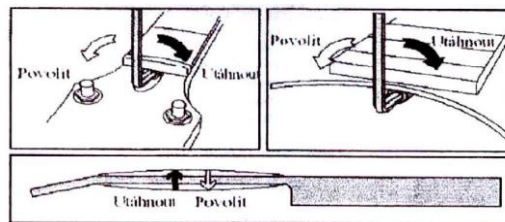
Pokiaľ sa struny začnú zdať špinavé alebo začnú mať mdlý zvuk či drnčať, vymeňte celú sadu strún. K dosiahnutiu najlepšieho výsledku odporúčame výmenu jednej struny po druhej tak, aby ste sa vyvarovali odstráneniu napätia strún na krku (toto je odporúčenie všetkým začínajúcim hráčom). Odporúčame začínať s výmenou od najhrubšej struny po najtenšiu. Ihneď po výmene naladte novú strunu na požadovaný tón. Presnejší postup je rozobraný v jednotlivých kapitolách. Struny musia byť pevne navinuté na ladiacej mechanike zhora dole, alebo od založenia smerom k okraju hlavice gitary s dvoma alebo tromi ovinutiami okolo kolíku mechaniky. Dĺžka struny by mala byť upravená strihačom strún. Vyvarujte sa ponechaniu nezastrihnutých strún na mechanike. Predídete tak možným úrazom. Každá gitara je stavaná na určitú tvrdosť (silu) strún (viď orientačná tabuľka na začiatku). Pri použití strún iného typu môže prísť k poškodeniu niektorých častí nástroja a strate záruky. Klasické gitary sú určené len na používanie nylonových strún. Pri použití kovových strún môže prísť k poškodeniu ladiaceho mechanizmu, k deformácií krku a dosky či poškodeniu kobylky.

Potenciometre

Na ošetrovanie a predĺženie životnosti potenciometrov na nástrojoch použite raz za tri až päť mesiacov niektorý z čističích a ochranných prostriedkov na elektrické kontakty, pokiaľ nástroj používate v externých podmienkach tak častejšie.

Nastavenie voľnosti krku

Napätie krku môžete zmerať tak, že stlačíte strunu na prvom a poslednom pražci, a na ôsmom pražci by mala byť vzdialenosť pražca od struny 0,2 – 0,5 mm, u elektrických a akustických basgitár 0,5 – 1 mm. Táto vzdialenosť sa nazýva voľnosť krku. Pri nesprávnom nastavení voľnosti krku sa môže u nástroja objaviť drnčanie alebo skreslený tón. Nastavenie krku gitary odporúčame ponechať odborníkom. Na poškodenie vzniknuté neodborným zásahom sa záručná doba nevzťahuje. Pohyb krku pri povolovaní alebo utiahovaní je znázornený na obrázku. Nastavovanie výstuhy sa vykonáva s povolenými strunami.

Batéria

Elektrické gitary s aktívnou elektronikou obsahujú batériu (batérie), ktorú je potrebné pravidelne meniť. Vymeňte batériu v prípade, že zvuk začína byť skreslený alebo sa znížila hlasitosť, ladička nereaguje, indikátory vybitia batérie svietia alebo blikajú. Pre zachovanie maximálnej životnosti batérie nenechávajte v gitare zasunutý kábel pokiaľ na ňu nehrajete.

Nastavenie dohmatu

Dohmat u gitár je už nastavený z výroby ale z rôznych dôvodov sa môže zmeniť. Na nástroj môže pôsobiť teplota a vlhkosť okolia. Výšku dohmatu je možné ovládať pomocou jednotlivých kameňov na kobylke alebo zdvihnutím či poklesom nastaviteľných skrutiek u systému TunePros Tune-O-Matic. Tieto nastavenia sa vykonávajú až po nastavení voľnosti krku. Úpravu dohmatu by mal vykonávať iba kvalifikovaný odborník.

1.1. Elektrické gitary s pevnou kobylkou - Výmena strún

Pri výmene strún pretiahnite novú strunu otvorom na struny na konci kobylky. Strunu vedte cez nastaviteľný kameň na kobylke. U systému Tune-O-Matic strunu pretiahnite strunníkom a ďalej ju vedte cez kameň kobylky. Na ladiacej mechanike struny trikrát obtočte a navíjajte ich zhora dole. Pri navíjaní udržiavajte strunu jemne napnutú. U strún E1 a H (B) nie je nutné struny križovať ako na klasickej gitare, pokiaľ dodržíte vyššie popísaný spôsob. Ladiaca mechanika nevyžaduje mazanie. Nastavovacie skrutky u ladiacich kolíkov je možné uťahovať pomocou malého križového skrutkovaču, avšak prílišné utiahnutie či uvoľnenie môže ladiacu mechaniku poškodiť. Pri zmene strún za tvrdšie (hrubšie) je potrebné upraviť drážky v nulťom pražci, aby nedošlo k jeho rozlomeniu. Pri výmene strún vždy jemne dotiahnite matku na mechaniku.

1.2. Elektrické gitary s jednozvrtným tremolom - Výmena strún

Pri výmene strún pretiahnite novú strunu otvorom zozadnej strany gitary a vedte ju cez kameň k mechanike. Ďalší postup je rovnaký ako u gitary s pevnou kobylkou.

1.2. Elektrické gitary s jednozvrtným tremolom - Nastavenie dohmatu (vzdialenosť medzi strunou a pražcami)

Po nastavení voľnosti krku je možné dohmat nastaviť na jednotlivých kameňoch a to imbusovými skrutkami. Pri správnom nastavení by mal byť koniec tremola vzdialený od dosky nástroje 3 mm. Tremolo by malo umožniť preladiť strunu o poltón až celý tón.

1.2. Elektrické gitary s jednozvrtným tremolom - Nastavenie tremola

Jednozvrtné tremolá môžeme pre lepší prehľad rozdeliť na dve kategórie podľa spôsobu uchytenia v tele gitary. Najčastejší spôsob uchytenia je šiestimi skrutkami do tela nástroja. Každá skrutka je pred kameňom na kobylke. Po správnom nastavení by mal byť koniec tremola vzdialený od dosky nástroja 3 mm. Tremolo by malo umožniť preladiť strunu o poltón až celý tón. Tremolo nastavujete pritiahnutím alebo povolením skrutiek v úchyte pružín na zadnej strane nástroja. Druhý typ uchytenia tremola je podobný ako kobylky Floyd Rose, čiže dvomi skrutkami oproti nožom na tremole. U tohto typu musí byť základná doska tremola rovnobežná s doskou nástroja. Nastavenie je rovnaké ako u prvého typu.

1.3. Elektrické gitary s dvojzvrtným tremolom (Floyd Rose a jeho mutácie) - Výmena strún a nastavenie tremola

Systém Floyd Rose je dvojzvrtné tremolo s uzamknutím strún v samostatnej kobylke a na nultom pražci nástroja. V celom systéme sú závitky s jemným stúpaním a musí byť preto veľmi jemne doťahované. Na ladenie odporúčame požívať chromatickú ladičku. Pri výmene strún postupujte nasledujúcim spôsobom:

- Povoľte imbusovým kľúčom tri zámky (u sedem a osem strunných gitár 3-4 zámky) na nultom pražci.
- Struny meňte postupne od E6.
- Vyskrutkujte doladovacie skrutky na kobylke tak, aby umožnili pohyb nahor o cca 1/3 závit.
- Rovnakým imbusovým kľúčom povoľte skrutku, držiacu cez prítlačnú doštičku, strunu v kameni na kobylke. Strunu vyberte.
- Na novej strune odstrihajte guľôčku (cca 1,5cm od konca) a môžete prikročiť k naťahovaniu. Postup je presne opačný.
- Strunu naladte. Takto postupujte ďalej až k E1.
- Na mechanike stačí struny trikrát obtočiť a navíjať zhora nadol. Pri navíjaní je dobré mať strunu jemne napnutú.
- U strún E1 a H nie je nutné struny križiť ako na klasickej gitare, pokiaľ dodržíte vyššie popísaný spôsob.
- Zatiaľ nezamykajte struny na nultom pražci.
- Pokiaľ majú nové struny rovnakú tvrdosť ako staré, malo by sa tremolo po uzamknutí strún v kobylke a naladení vrátiť do pôvodnej polohy (vodorovne s telom).
- Pokiaľ je tremolo vychýlené dopredu či dozadu, struny opäť povoľte a nastavte pružiny tremola na zadnej strane nástroja povolením resp. utiahnutím skrutiek.
- Opätovným naladením nástroja zistíme, či je potrebné pružiny ďalej nastavovať. Tento postup opakujte až do doby kedy je nástroj naladený a tremolo je rovnobežne s telom.
- Gitaru presne naladte (strunu E6 odporúčame podladiť o 10-20 centov) a jemným dotiahnutím uzamknite zámky na nultom pražci.
- K jemnému doladeniu zamknutého nástroja slúžia doladovacie skrutky za zámkom na kobylke.

1.3. Elektrické gitary s dvojzvrtným tremolom - Nastavenie dohmatu

Dohmat sa nastavuje dvomi skrutkami, o ktoré je tremolo opreté. Pohybom nahor a dole sa nastavuje výška strún (dohmat). S týmito skrutkami manipulujte len pokiaľ má nástroj povolené struny. V opačnom prípade by mohlo prísť k poškodeniu nožov na tremole či drážky na skrutkách a tým k nesprávnej funkcii tremola a rozladovania nástroja.

Upozornenie:

Záruka sa nevzťahuje na bežné opotrebovanie, poškodenie spôsobené neodborným zásahom, mechanické poškodenie, poškodenie spôsobené nevhodnou teplotou či vlhkosťou, poškodenie spôsobené pôsobením telesných solí a kyselín, poškodenie gitarovým popruhom alebo stojanom. Životnosť nástroja je závislá na jeho používaní a nemusí zodpovedať záručnej dobe.

Likvidácia:

Uvedený symbol na výrobku alebo v sprievodnej dokumentácii znamená, že výrobok nesmie byť likvidovaný spoločne s komunálnym odpadom. Za účelom správnej likvidácie výrobku ho odovzdajte na určených zberných miestach, kde bude prijatý zdarma. Správnu likvidáciu pomôžete zachovať cenné prírodné zdroje a napomáhate prevencii potenciálnych negatívnych dopadov na životné prostredie a ľudské zdravie.

VLHKOSŤ VZDUCHU JE PRE KONDÍCIU VAŠEJ GITARY ZÁSADNÁ

Špecialisti z firmy Taylor, ktorá vyrába jedny z najlepších akustických gitár na svete, zostavili nasledujúce informácie o tom čo sa deje s Vašou gitarou v závislosti na vlhkosti vzduchu.

45% - 55% relatívnej vlhkosti

Vaša gitara je v rovnakom stave ako keď opustila továreň výrobcu.

40% relatívnej vlhkosti

Na gitare sa môžu objaviť vystúpené pražce, pretože hmatník kvôli nedostatku vlhkosti ľahko zosychá.

35% relatívnej vlhkosti

Vaša gitara má ostré hrany pražcov a zle sa na ňu hrá. Pražce je potrebné obrúsiť. U akustických gitár začína zosychať predná doska. Praskliny nie sú vidieť, ale krk potrebuje nastaviť a akcia krku sa znižuje.

30% relatívnej vlhkosti

Môžu ale nemusia sa objaviť prvé praskliny na prednej doske, záleží to na mnohých faktoroch. Gitara ale pravdepodobne stratila necelé 3 centilitre vody a predná doska zoschla asi o 3 milimetre. Predná doska je prilepená k lubom a k výstuhám a ťah sa pri strate vlhkosti stupňuje. Niektoré predné dosky prasknú, niektoré nie. Gitara, ktorá je dlhšiu dobu vystavená takýmto podmienkam čoskoro stratí svoje herné vlastnosti. Rozhodne teda nie je v stave, o ktorý sa snažil výrobca a je potrebné ju dať do poriadku.

25% relatívnej vlhkosti

Teraz sú už problémy s gitarou jasne vidieť. Minimálne sa uvoľnia pražce. Pri akustických gitarách sa zväčšujú praskliny na prednej doske. Niektorí zákazníci sa domnievajú, že tento stav je spôsobený nesprávnou konštrukciou nástroja či použitím nekvalitného materiálu, ale to je veľký omyl.

20% relatívnej vlhkosti

Zabudnite na to. V týchto podmienkach nie je možné dať gitaru do poriadku, pokiaľ nepoužívate špeciálne zvlhčovače do ozvučnice alebo nemáte miestnosť so zvlhčovačom vzduchu. Pokiaľ takú miestnosť máte, musíte vykonať také opatrenia aby v nej relatívna vlhkosť vzrástla na 50%!

Závady spôsobené dlhším umiestnením nástroja v priestoroch s nevyhovujúcou vlhkosťou vzduchu sú jasne identifikovateľné a nie sú dôvodom na reklamáciu. Prosíme, dbajte na vytvorenie a udržanie správneho prostredia pre Vašu gitaru!